

Quddiem l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji

Kaz Numru: 018/2016

SE (“l-ilmentatur”)

vs

Bank of Valletta p.l.c. (C2833)
(“BOV” jew “il-Bank”)

u

Valletta Fund Management Ltd. (C18603)
(“VFM”) li mit-22 ta’ Novembru 2016,
bdiet tissejjah *BOV Asset Management Ltd.*¹
(flimkien “il-provdituri tas-servizz”)

Seduta tat-12 ta’ Settembru 2018

L-Arbitru:

Ra l-ilment, li qed isir kontra l-provdituri tas-servizz li jittratta l-investment fil-*La Valette Multi Manager Property Fund (“LVMMPF” jew “Fond”)*, sottofond tal-*La Valette Funds SICAV p.l.c.*

L-ilmentatur ghamel investment fil-*LVMMPF* ta’ €43,426.76 fit-13 ta’ Marzu 2007.² L-ilmentatur issottometta li kien hemm rappurtagg qarrieqi mill-Bank bhala Kustodju tal-Fond u sahaq ukoll li kien hemm ksur tar-regolamenti tal-Prospett Supplimentari tal-Fond.³

¹ B’effett mit-22 ta’ Novembru 2006, skont ir-Registru tal-Kumpaniji, “*Valletta Fund Management Limited*” biddlet isimha u bdiet tissejjah “*BOV Asset Management Limited*”. F’din id-decizjoni fejn hemm referenza ghall-*Valletta Fund Management Ltd. (VFM)* dan ikun japplika wkoll ghall-*BOV Asset Management Ltd. (BAM)*

² A fol 8

³ A fol 5

Gie wkoll sottomess li huwa gie ittradut bil-mod ta' kif inbiegh il-prodott lilu *“ghax wara hafna kliem sabih li kollox kien sejjer tajjeb u l-prezz kien ga tela' ghal 1.1556 fi zmien qasir u li kien hemm prospetti tajbin hafna ghal dan il-Fond, minn dan kollu xejn ma sehh”*.⁴ L-ilmentatur spjega wkoll li wara li kien gie konvint biex jinvesti huwa talab li jinvesti il-*Minimum Amount* fil-Fond, izda wara sar jaf li l-*Minimum Amount* kien fil-*Euros* u mhux Liri Maltin u l-Bank lilu hademhielu fuq Liri Maltin.⁵

Gie wkoll sottomess li ghalkemm kien hemm impjegati tal-Bank li gibdu l-flus qabel ma sar it-telf, l-ilmentatur kien infurmat bid-diffikultajiet wara li l-Fond sofra telf u hadd ma fetahlu ghajnejh f'dan ir-rigward.⁶

Qieghed jintalab li l-ilmentatur jinghata lura l-kumplament li jifdal mis-somma li investa, filwaqt li jiehu l-imghax fuq iz-zmien kollu u jiehu wkoll lura il-2.75% *charge* li tnaqqset mis-somma li nvesta.⁷

Ra r-risposta fejn il-provdituri tas-servizz wiegbu:

“L-esponenti jirrispondu illi t-talbiet tal-ilmentatur ma jistghux jintlaqghu ghar-ragunijiet segwenti kif ser jirrizulta f'aktar dettall f'din ir-risposta:

- 1. Illi in linea preliminari is-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru m'ghandux il-kompetenza taht il-ligi biex jiddeciedi dwar il-validità o meno tal-kuntratt ta' tranzazzjoni, jew jekk jorbotx il-kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet, u semmai tali kwistjoni jekk titqajjem ghandha tigi deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili b'mod esklussiv.*
- 2. Illi in linea preliminari ukoll, is-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru ghandu qabel xejn jirrifjuta li jezercita l-poteri tieghu stante tranzazzjoni li ghandha s-setgha ta' sentenza li ghaddiet in gudikat.⁸ Minghajr limitazzjoni ghall-generalit tas-suespost dan jirrendi l-ilment de quo frivolu w vessatorju ai termini tal-artikolu 21(2)(c) tal-Kap. 555.*
- 3. Illi in linea preliminari wkoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru ghandu wkoll jirrifjuta li jezercita l-poteri tieghu fil-konfront ta' VFM u BOV stante illi s-Sinjuriya Tieghu l-Arbitru ghandu s-setgha li jittratta biss ilmenti li jkunu tressqu minn “klijenti eligibbli”;*

⁴ A fol 9

⁵ *Ibid.*

⁶ A fol 9 u 61

⁷ A fol 5

⁸ Artikolu 1729(1) tal-Kodici Civili – Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta

4. *Illi, in linea preliminari u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-intimati VFM u BOV m'humieq il-legittimi kontraditturi f'dawn il-proceduri;*
5. *Illi in linea preliminari wkoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ilmentatur la ghandu d-dritt u lanqas l-interess guridiku li jipromwovi dawn l-istanzi stante li biegh u ttrasferixxa d-drittijiet kollha tieghu inkluzi drittijiet litigjuzi fil-konfront ta' kull wiehed mill-intimati, u allura ma jistax illum jezercita dritt li m'ghadux tieghu stante li kien gie debitament trasferit inter alia lill-intimati li kontra tagghom qieghed isir dan l-ilment, u dan jikkostitwixxi wkoll ksur tad-dritt fundamentali ta' l-intimati li jgawdu l-proprjeta' tagghom;*
6. *In linea preliminari ukoll, u minghajr pregudizzju ghas-suespost l-ilment huwa preskritt:*
 - (i) *Kwalunkwe azzjoni li ghandha l-effett li tirrexxindi l-kuntratt li bih l-ilmentatur ittransiga mal-intimati hija preskritta bit-trapass ta' sentejn u dan abbazi tal-artikolu 1222 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta;*
 - (ii) *Minghajr pregudizzju ghas-suespost, anke li kieku ghall-grazzja tal-argument il-kuntratt ta' tranzazzjoni kellu jigi skartat, it-talbiet ta' l-ilmentatur msejsa fuq allegazzjonijiet ta' responsabbilita' extra contrattuale jew aquiliana huma preskritti ai termini tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta;*
7. *Minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ilmentatur gie meqjus li jikkwalifika bhala "experienced investor" skont l-Independent Review ta' Marccus Partners and Mazars Group u ghalhekk semmai ghandu juri li huwa 'inexperienced investor';*
8. *Fil-mertu, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, illi fi kwalunkwe kaz l-ilmentatur ma sofrta ebda dannu bhala rizultat ta' xi imgiba illegali ta' hadd mill-intimati, u li fl-ebda cirkostanza l-intimati u hadd minnhom, ma huwa responsabbli ghall-hlas lill-ilmentatur ta' kwalsiasi somma in linea ta' danni jew xort'ohra;*
9. *Minghajr pregudizzju ghall-premess, fi kwalunkwe kaz it-talba ghall-imghaxijiet hija insostenibbli u ghandha tigi michuda abbazi tal-principju in liquidandis non fit mora;*

10. *L-ispejjez ta' dawn l-istanzi ghandhom jigu ssopportati mill-ilmentatur.*"⁹

Sema' lill-partijiet u ra l-*affidavits* tagghom.

Ra l-atti l-ohra tal-kaz.

Jikkonsidra:

Preliminari

Sfond u Fatti ewlenin

Fit-13 ta' Settembru 2005, twaqqaf il-*La Valette Multi Manager Property Fund* ("*LVMMPF*" jew "*il-Property Fund*" jew "*il-Fond*"), sottofond tal-*La Valette Funds SICAV p.l.c.* ("*SICAV*"). Fir-rigward tal-*La Valette Funds SICAV p.l.c.*, il-*Valletta Fund Management Ltd.* ("*VFM*") u l-*Bank of Valletta p.l.c.* ("*BOV*") kienu rispettivament il-*Manager responsabbli* ghall-amministrazzjoni generali u l-immanigjar ta' l-investimenti tas-*SICAV* u tal-*Fond* filwaqt li l-*BOV* gie inkarigat bhala *Custodian* tas-*SICAV* u tal-*Fond*.

Il-*BOV* kien ukoll intermedjarju, biegh u ta pariri lill-investituri tal-*Fond*, u anke kien inkarigat mid-distribuzzjoni tal-ishma fil-*Fond*. *Insight Investment Management Ltd.* kienu ingaggati mill-*VFM* bhala "*Sub-Investment Manager*" sabiex ikunu jistghu jassistu fl-immanigjar tal-assi tal-*Fond*.

Dan il-*Fond* kien licenzjat mill-*MFS*A bhala fond li kellu jinbiegh bhala *Professional Investor Fund (PIF)* lil investituri ta' esperjenza u dan skont il-ligijiet, regoli, kundizzjonijiet tal-licenzja, *guidelines* li ghandhom x'jaqsmu ma' investimenti ta' dan it-tip. Dan ifisser li dan il-*Fond* kien wiehed regolat u dovut isegwi dawn in-normi.

Dan il-*Fond* beda jinbiegh fuq skala kbira, fost l-ohrajn mill-*Branches* tal-*BOV* u inbiegh, mhux biss lil investituri professjonali, imma wkoll lil hafna *retail clients*. Numru kbir ta' investituri hadu sehem f'dan il-*Fond* riferut ukoll fil-qosor f'din id-decizjoni bhala l-"*Property Fund*" jew "*LVMMPF*".

⁹ A fol 13 u 14

Kif rikjest mil-ligi, meta tnieda dan il-Fond hareg is-*Supplementary Prospectus* tal-1 ta' Settembru 2005, u diversi Prospetti Supplimentari ohra.

L-ghan tal-Fond gie deskritt bhala wiehed li jinvesti fil-proprjeta' biex jipprovdi lill-investituri tieghu dhul u tkabbir fil-kapital billi jinvesti f'fondi ohra ta' investimenti li jinvestu fil-proprjeta'.

Skont is-*Supplementary Prospectuses* li hargu l-provdituri, kien hemm diversi restrizzjonijiet, fosthom, restrizzjoni kif jinvestu li kienet taqra hekk:

*"The limit on the level of gearing that the Fund's underlying real estate property funds may be exposed to is of a maximum of 100% of their respective net assets."*¹⁰

F'Settembru 2007, il-prezz ta' kull sehem beda niezel. Fis-7 t'Awwissu 2008, il-VFM infurmat lill-investituri li kien qed jigi sospiz il-fidi mill-Fond b'effett immedjat liema fidi baqa' sospiz sal-2010. Dan kien ifisser li min kellu bzonn il-flus u ried jifdi l-investment tieghu ma setax.

Fl-2010 saru laqghat ghall-investituri bl-iskop li jigu mwaqqfa '*Side Pocket*' u '*Main Pool*' li gew deskritti mid-Diretturi tas-SICAV bhala: is-*Side Pocket* li kien jinkludi dawk il-fondi li kien investa fihom il-Fond li kellhom "*it-talbiet ta' fidwa sospizi jew differiti u/jew issospendew id-determinazzjoni tal-valur nett tal-assi*", filwaqt li fil-*Main Pool* iddahhlu "*l-assi li kienu zammew livell sufficjenti ta' likwidita' u li ghalihom il-kumpanija tinsab f'pozizzjoni li tistabilixxi valur kredibbli.*"

L-azzjonisti inghataw ishma maghrufin bhala *Side Pocket Shares* u *Main Pool Shares*.

Il-Malta Financial Services Authority ("*MFSA*"), ir-regolatur tas-settur, dehrilha li kellha taghmel diversi inkjesti biex tistabilixxi l-fatti u taghti dawk id-direzzjonijiet li kienet tista' taghmel skont il-ligi.

Filwaqt li kienu ghaddejjin inkjesti mill-*MFSA* li kien ghadhom ma gewx konkluzi, il-*BOV* ghan-nom tieghu kif ukoll ghall-Grupp *BOV* inkluza l-*VFM*, ghamel dik li ssejhet Offerta¹¹ sabiex jixtri l-ishma tal-investituri fil-fond bil-prezz ta' €0.75 kull sehem.

¹⁰ Din ir-restrizzjoni hija indikata bhala *Investment Restriction (v)* fil-Prospett Supplimentari originali tal-1 ta' Settembru 2005, u fi Prospetti Supplimentari ohra ta' wara b'eccezzjoni fis-*Supplementary Prospectus* tat-18 t'Awwissu 2010, fejn hi mnizzla bhala Restrizzjoni Numru (vi). Ghalhekk se tigi referuta fit-text kollu ta' din id-decizjoni bhala '*Investment Restriction (v)*, fil-qosor *IR(v)*'.

¹¹ Referuta fit-test kollu ta' din id-decizjoni wkoll bhala "l-Offerta".

Din l-Offerta harget fis-26 ta' Meju 2011,¹² u l-investituri kellhom jiddeciedu jekk jaccettawhiex jew le sat-30 ta' Gunju 2011.

Din l-Offerta kienet wahda kundizzjonata, it-termini u l-kundizzjonijiet taghha stabbiliti mill-BOV minghajr ebda diskussjoni taghhom mal-investituri. Fosthom, iddahhlet il-kundizzjoni li min ser jaccetta l-Offerta kien qed jirrinunzja ghal kwalunkwe drittijiet legali li kellu jew jista' jkollu kontra l-Grupp BOV, id-Diretturi tal-Bordijiet taghhom u l-impjegati.

F'ittra li baghat il-BOV lill-investituri¹³ inghad lilhom li setghu jaccettaw l-Offerta u setghu ma jaccettawhiex, u gie enfazzat li ftehim bonarju skont it-termini u kundizzjonijiet tal-istess Offerta kienet l-ahjar triq biex jigu evitati proceduri twal fil-Qorti.

Dawn it-termini tal-Offerta ma kinux accettabbli ghall-MFSA.

Fit-28 ta' Gunju 2011, jigifieri jumejn qabel ma ghalqet l-Offerta, l-MFSA, skont l-Artikolu 15 tal-*Investment Services Act*, harget direttiva lill-BOV li kienet tghid li l-accettazzjoni tal-Offerta kellha tkun minghajr pregudizzju ghad-drittijiet li investituri seta' kellhom ghal kumpens jew, addirittura, li jigu mpoggija fis-sitwazzjoni finanzjarja li kellhom qabel ma ghamlu l-investment fil-Fond.¹⁴

Din id-Direttiva kienet giet appellata mill-BOV quddiem il-*Financial Services Tribunal*, però, liema appell ma baqax jigi segwit.

Diversi ilmenti li kienu ghamlu l-investituri mal-MFSA kien ghadhom mhumieq decizi.

Sadanittant, sitt ijiem qabel ghalqet l-Offerta, jigifieri fl-24 ta' Gunju 2011, l-MFSA harget zewg rapporti dwar il-mod kif il-provdituri tas-servizz kienu investew il-flus tal-investituri in konnessjoni mar-restrizzjonijiet ta' investment u dwar il-monitoragg tal-istess Fond.

F'dawn ir-rapporti, l-MFSA sabet li l-BOV u l-VFM kienu ikkommettew diversi nuqqasijiet.

¹² Ittra mibghuta mic-*Chairman* tal-BOV f'isem il-Grupp BOV datata 26 ta' Meju 2011.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ *Media Release 3/11/2011*

Fir-rapport datat l-24 ta' Gunju 2011,¹⁵ li kien jittratta dwar l-obbligi li kellu l-BOV fil-monitoragg ta' *compliance* mal-*Investment Restrictions* inseriti fil-Prospett Supplimentari, l-MFSA sabet diversi nuqqasijiet, fosthom, li:

- i. il-BOV applika hazin l-*Investment Restriction (v)* tal-Prospett Supplimentari u, ghalhekk, naqas mill-obbligi tieghu "*of care and diligence required of Licence Holders with regard to their conduct of business*";¹⁶
- ii. il-BOV naqas mir-responsabbiltajiet tieghu li jissorvelja li l-Fond jaderixxi mal-*Investment Restriction (v)* u, ghalhekk, ma mexiex mal-obbligu tieghu ta' "*due care and diligence in the best interests of the Fund and its unit holders*";¹⁷ li l-BOV ma kellux procedura tajba (*proper procedures*) sabiex ikun jista' jissorvelja lill-VFM u *Insight* fil-*Leverage Investment Restriction* u ma kisibx informazzjoni bizzejjed sabiex ikun inkonfortat li l-Fond kien qed jigi, "*managed in line with Investment Restriction (v) to enable accurate reporting in the annual Custodian Report to unit-holders*";¹⁸ li kellu deficjenzi fiz-zamma tar-records tieghu.¹⁹

Minhabba dawn in-nuqqasijiet, l-MFSA imponiet multa amministrattiva fuq il-BOV ta' €197,995.²⁰

Fir-rapport l-iehor dwar il-VFM, bl-istess data tal-24 ta' Gunju 2011, l-MFSA sabet nuqqasijiet fil-qadi ta' dmirijietha ghal dak li ghandu x'jaqsam mad-dmirijiet taghha ghall-osservanza tal-*Investment Restrictions* tal-Fond. Fost dawn in-nuqqasijiet, l-MFSA semmiet li l-VFM kienet applikat hazin l-*Investment Restriction (v)* u, ghalhekk, "*having therefore fallen short of the level of care and diligence required*" u kisret diversi regoli li kienu japplikaw ghaliha u ma kinetx agixxiet fl-interess tal-klijenti u tas-suq. Kellha wkoll deficjenzi biex tissindika kif kienu qed jinvestu l-fondi l-*Insight* li kien is-*Sub-Manager*.²¹

L-MFSA immultat lill-VFM is-somma ta' €149,821.

¹⁵ Report on the MFSA's investigation on the manner in which Bank of Valletta p.l.c. fulfilled its duties with regards to the monitoring of compliance with the La Valette Multi Manager Property Fund Investment Restrictions.

¹⁶ *Ibid.* p 8

¹⁷ *Ibid.* p 9

¹⁸ *Ibid.*

¹⁹ *Ibid.* p 10

²⁰ *Ibid.*

²¹ *Ibid.* p. 8-9

Il-BOV hareg *Company Announcement* li tghid li kien se jappella din id-decizjoni tal-MFSA. Però, f'*Company Announcement* li hareg, sussegwentement, fit-18 ta' Lulju 2011, il-Bank habbar li mhux ser jappella ghaliex kellu konkorenza kbira ghall-Offerta u, flimkien mal-VFM, ma riedux itawwlu l-kwistjoni.

Ir-rapport l-iehor dwar prattici ta' bejgh ta' *units* fil-*Property Fund*, l-MFSA hargitu fit-22 ta' Gunju 2012, kwazi sena wara li ghalqet l-Offerta.

L-MFSA sabet diversi nuqqasijiet fosthom: nuqqas ta' pariri tajbin (*inappropriate*) lill-klijenti kif ukoll sabet prattici ta' "*misleading information*" lill-klijenti, kif ukoll ksur ta' diversi regolamenti li jirregolaw it-thaddim tan-negozju applikabbli dak iz-zmien.²²

Ghalhekk imponiet multa amministrattiva fuq il-BOV ta' €203,350.

Il-Bank hallas il-multa u l-appell li kien ghamel quddiem it-Tribunal ghas-Servizzi Finanzjarji kontra parti minn din id-decizjoni li gie irtirat mill-BOV minghajr ma accetta l-ebda responsabbiltà legali.

Ghall-MFSA, l-Offerta ma kinetx ikkonkludiet il-kaz, kif kienet l-intenzjoni tal-BOV li min jehodha kien ikun qed icedi kwalunkwe dritt legali kontra l-BOV. Fil-fatt, permezz ta' Direttiva tat-28 ta' Gunju 2011, l-MFSA obligat lill-Bank biex jizgura illi l-accettazzjoni ta' din l-Offerta kellha tkun minghajr pregudizzju ghal kwalunkwe dritt li whud mill-investituri kellhom ghal kumpens jew, addirittura, jergghu jitpoggew fil-qagħda finanzjarja tagħhom qabel ma investew fil-*Property Fund*.

Permezz ta' ittra tal-1 ta' Gunju 2012,²³ l-MFSA infurmat lill-BOV li kienet se tigi appuntata kumpanija professjonali li tagixxi b'mod indipendenti sabiex, fost affarijiet ohra, kellha tikklassifika lill-investituri bhala dawk li kienu jikkwalifikaw bhala '*experienced investors*' u ohrajn li ma kinux jikklassifikaw bhala "*experienced investors*", bl-intenzjoni li min ikun eligibbli jithallas kumpens mill-BOV.

Giet appuntata id-ditta ta' *Mazars*, li r-rapport tagħhom tlesta fil-21 ta' Jannar 2013.²⁴ L-MFSA ghaddiet lista ta' investituri li, skont dan ir-rapport, kellhom

²² *Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund.*

²³ Ittra mid-Direttur Generali tal-MFSA lic-Chairman tal-BOV annessa bhala *Exhibit 1* quddiem il-*Financial Services Tribunal* fil-kaz: *BOV vs MFSA*.

²⁴ *Mazars - Independent Expert's Report, 21 January 2013.*

jinghataw kumpens, u l-BOV hallas lil dawk l-investituri li kienu eligibbli skont ir-rapport tal-Mazars.

Skont dawn il-kriterji gie deciz min kellu jinghata kumpens u min ma kellux jinghata kumpens. Minkejja li l-BOV kien nizzel fl-Offerta li din kienet tikkonkludi l-kaz ghal min jaccettaha, (*in full and final settlement*), xorta wahda ghamel hlasijiet lil diversi investituri skont kif stabbilit mill-Mazars.

Il-Bank of Valletta p.l.c., f'isem il-Grupp, hallas din id-differenza lil numru ta' investituri, izda ohrajn li nstabu li kellhom "*l-esperjenza*" jew li t-tranzazzjoni kienet fuq bazi ta' "*Execution Only*" ma inghatawx id-differenza bejn dak li investew u l-ammont imhallas bl-Offerta jew minghajrha.

Eccezzjonijiet Preliminari

Eccezzjonijiet dwar Gurisdizzjoni

Il-provdituri tas-servizz qajmu tlett eccezzjonijiet dwar il-kompetenza fis-sens li l-Arbitru m'ghandux jisma' dan il-kaz ghaliex m'ghandux il-kompetenza taht il-ligi li jiddeciedi dwar kuntratt ta' tranzazzjoni bejn il-partijiet li saret *res judicata* liema kwistjoni tista' titqajjem biss quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili b'mod esklussiv; li ghalhekk l-ilment huwa wiehed frivolu u vessatorju *ai termini* tal-Artikolu 21(2)(c) tal-Kap. 555 u li fil-konfront tal-BOV l-ilmentatur mhuwiex "klijent eligibbli".

L-Arbitru ser jittratta dawn l-eccezzjonijiet dwar kompetenza flimkien.

L-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji gie mwaqqaf permezz tal-Att XVI tal-2016 (Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta) li stabbilixxa l-kompetenza tieghu. Ghalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru ma tiddependix fuq ir-rieda jew ix-xewqa tal-partijiet jew il-materja li dwarha jigi mitlub jiddeciedi, izda hija stabbilita fuq kriterji oggettivi li l-legislatur deherlu li ghandu jstabbilixxi.

Skont il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta,²⁵ l-Arbitru ghandu l-kompetenza li "*jisma' lmenti skont il-funzjonijiet tieghu taht l-Artikolu 19 (1) fir-rigward tal-imgiba ta' provditur tas-servizzi finanzjarji.*" M'hemm l-ebda kwalifika dwar il-materja tal-ilment u l-Arbitru jista' jisma' kwalunkwe ilment imressaq minn klijent eligibbli kontra provditur tas-servizzi finanzjarji dejjem fil-limiti tal-istess Att.

²⁵ Art. 21(1)(b) tal-Kap. 555

Dan huwa imsahhah minn dak li hemm provdut fl-Artikolu 19 (1) fejn il-funzjoni primarja tal-Arbitru hija deskritta bhala dik li *“jittratta lmenti mressqa minn klijenti eligibbli.”* L-istess, m’hemm l-ebda limitazzjoni xi jkun l-ilment imressaq sakemm jaqa’ fil-parametri tal-istess Kap. 555.

Ghalhekk, it-test tal-kompetenza huwa li min iressaq l-ilment irid ikun *“klijent eligibbli”* u kontra min jitressaq l-ilment irid ikun *“provditur tas-servizzi finanzjarji”* skont id-definizzjoni tal-Kap. 555.

“Klijent eligibbli” huwa definit bhala: *“klijent li jkun konsumatur ta’ provditur tas-servizzi finanzjarji, jew li lilu l-provditur tas-servizzi finanzjarji jkun offra li jipprovidi xi servizz finanzjarju, jew li talab il-provdiment ta’ xi servizz finanzjarju minn provditur tas-servizzi finanzjarji.”*²⁶ L-istess artikolu jipprovidi li *“klijent’ ghandu jinkludi, persuna fizika, inkluzi s-successuri taghha fit-titolu jew mikrointrapriza.”*

Il-ligi tistabbilixxi wkoll min hu provditur tas-servizzi finanzjarji:

*“provditur tas-servizzi finanzjarji’ tfisser provditur tas-servizzi finanzjarji li jkun jew li jkun gie licenzjat jew awtorizzat xort’ohra mill-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta skont l-Att dwar l-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta’ Malta jew kull ligi ohra tas-servizzi finanzjarji, inkluz izda mhux limitat ghal servizzi ta’ investiment, ibbankjar, istituzzjonijiet finanzjarji, karti ta’ kreditu, pensjonijiet u assigurazzjoni...”*²⁷

L-ilmentatur odjern huwa klijent eligibbli filwaqt li l-provdituri tas-servizz huma provdituri tas-servizz skont id-definizzjoni tal-Kap. 555 fuq citat.

Ghalhekk, il-kompetenza tal-Arbitru tiskatta hekk kif jigu sodisfatti dawn ir-rekwiziti tal-ligi u, galadarba tiskatta din il-kompetenza, l-Arbitru mhuwiex ristrett biex jisma’ ilment, tkun xi tkun il-materja u l-kwalità tieghu, basta jkun marbut ma’ xi servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u moghti minn provditur ta’ servizz li jaqa’ taht id-definizzjoni tal-ligi.

Il-legislatur bl-ebda mod ma illimita l-kompetenza tal-Arbitru hlief ghal dak li jipprovidi l-istess Att. Perezempju, l-Arbitru jista’ jisma’ kazi li jmorru lura sal-1 ta’ Mejju 2004, (u mhux aktar), u *“jista’ jaghti rimedju pekunarju ghal kull ilment sa massimu ta’ €250,000.”*

²⁶ Kap. 555, Art. 2

²⁷ *Ibid.*

Li kieku l-legizlatur ried jillimita l-kompetenza tal-Arbitru, fic-cirkostanzi li qed jghidu il-provdituri tas-servizz, allura, kieku kien jaghmel hekk, imma dan il-legizlatur m'ghamlux.

Ghalhekk l-Arbitru qed jichad l-ecezzjonijiet dwar kompetenza u, galadarba gie deciz li l-ilmentatur huwa klijent eligibbli u jista' jressaq l-ilment, allura, m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tieghu u ser jikkonsidrah.

Issa l-Arbitru ser jittratta dak li qalu l-provdituri tas-servizzi finanzjarji li qed isostnu li l-kaz huwa wiehed maghluq ghaliex sehhet tranzazzjoni bejn il-partijiet liema tranzazzjoni ghandha l-effett ta' res judicata bejn il-partijiet.

U, in sostenn ta' dan, il-provdituri tas-servizz jaghmlu referenza ghal dak li jipprovdi l-Kodici Civili.

M'hemm l-ebda dubju li l-Bank kien qed joffri, servizz fil-qasam tas-servizzi finanzjarji. Il-Bank mhuwiex kumpanija ordinarja li dahlet f'xi kuntratt semplici ma' kontraent iehor, imma l-Bank huwa kumpanija li tahdem fil-qasam tas-servizzi finanzjarji u hija soggetta ghal skrutinju akbar, anke minn regoli *ad hoc*, li japplikaw f'dak il-qasam, dejjem biex jigi protett l-investitur.

Dan gie enfasizzat mill-MFSA fir-rapport taghha tal-22 ta' Gunju 2012,²⁸ fejn ghamlitha cara li l-BOV kien suggett ghall-*guidelines* applikabbli qabel l-2007 u l-*Investment Services Rules* minn Novembru 2007.

M'hemm l-ebda dubju lanqas li s-servizz jikkostitwixxi kuntratt bejn konsumatur u kummercjant u, ghalhekk, japplikaw ghal din ir-relazzjoni guridika kemm ligijiet, regoli u regolamenti prattici u professjonali stabbiliti u linji gwida minn awtoritajiet supervizjonali nazzjonali u tal-Unjoni Ewropea, u anke ligijiet u Direttivi²⁹ li saru biex jaghtu protezzjoni lill-konsumatur.

Din ir-relazzjoni guridika li nholqot bejn l-ilmentatur u l-Bank m'hijiex wahda regolata esklussivament mill-Kodici Civili u fejn *si tratta* relazzjoni bejn konsumatur u kummercjant, japplikaw il-provedimenti tal-Kap. 378 tal-Ligijiet ta' Malta, u f'din ir-

²⁸ Report on the MFSA Investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund.

²⁹ Kap. 555, Art 19(3)(c)

relazzjoni meta jintuzaw espressjonijiet mhux gusti, il-provvedimenti tal-Kap. 378 jipprevalu fuq il-Kodici Civili u l-Kodici tal-Kummerc.³⁰

L-Arbitru dahal fil-fond fuq din il-kwistjoni fil-Kaz Nru. 028/2016 deciz minnu fit-23 ta' Frar 2018,³¹ u semma r-ragunijiet ghalfejn ma sehhetx tranzazzjoni bejn il-Bank u l-konsumatur.

L-Arbitru spjega li anke skont decizjonijiet tal-Qorti tal-Appell, il-kuncett tal-*pacta sunt servanda* f'dawn il-kazi fejn *si tratta* kuntratt bejn konsumatur u kummercjant kellu l-limitazzjonijiet tieghu. Spjega wkoll kif l-Offerta u l-kuntratt ta' Accettazzjoni saru f'cirkostanzi fejn il-konsumatur ma kellux wisq għazla hlief li jaccetta din l-Offerta u l-klawsoli tal-Offerta fil-bidu tagħha, u l-klawsoli 2.9 u 3(a) tal-istess Offerta, kif ukoll kull fejn hemm li l-ilmentaturi kienu qed icedu d-drittijiet litigjuzi tagħhom, jew li b'xi mod kienu qed icedu kwalunkwe drittijiet li kellhom, għandhom jitqiesu klawsoli ingusti u pprojbiti u jitqiesu daqslikieku qatt ma ddahhlu.

Galadarba dawn il-klawsoli tqiesu li m'għandhom l-ebda effett, għalhekk jitqies li ma sehhet l-ebda tranzazzjoni bejn l-ilmentatur u l-provdituri tas-servizz li teskludi lill-Arbitru milli jindaga l-mertu tal-kaz.

Peress li kif inghad l-Arbitru dahal fil-fond fuq din il-kwistjoni, a skans ta' repetizzjoni u sabiex jittratta l-ilment kemm jista jkun b'mod '*ekonomiku u mhaffef*',³² qiegħed jagħmel referenza għal dak li gie deciz minnu fil-Kaz Nru. 028/2016 fit-23 ta' Frar 2018,³³ u r-ragunijiet u l-motivazzjoni li ta f'dak il-kaz f'dan ir-rigward, għandhom jghoddu wkoll għal dan il-kaz.

Għalhekk l-Arbitru qed jichad l-eccezzjonijiet dwar kompetenza u, galadarba gie deciz li l-ilmentatur huwa klijent eligibbli u jista' jressaq l-ilment, allura, m'hemm xejn frivolu u vessatorju fl-ilment tieghu u ser jikkonsidrah.

Eccezzjoni li l-BOV u l-VFM m'humiex il-Legittimi Kontraditturi

Dwar l-eccezzjoni li l-BOV mhuwiex il-legittimu kontradittur l-Arbitru m'għandux għalfejn jidhol wisq fil-fond ta' din l-eccezzjoni għax jidher evidenti li kien il-BOV li

³⁰ Kap. 378, Art. 47(B)

³¹ *Link*: <https://financiarbiter.org.mt/en/About-Us/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20plc%20et.pdf>

³² Kap. 555, Art 19(3)(d)

³³ Dan il-kaz jinsab fuq il-*link*: <https://financiarbiter.org.mt/en/About-Us/Documents/Decisions/2018/KAZ%20028-2016%20-%20CAE%20vs%20Bank%20of%20Valletta%20plc%20et.pdf>

biegh il-prodott lill-ilmentatur u l-ilmentatur huwa gustifikat li jaghmel l-ilment kontra min bieghlu l-prodott.³⁴

Il-Bank dahal f'obbligi kuntrattwali mal-ilmentatur u, ghalhekk, huwa evidenti li huwa l-legittimu kontradittur.

Peress li f'dan l-ilment tqajmu wkoll il-punti li l-BOV ghamel rapporti qarrieqa bhala Kustodju u l-VFM (BAM) kisret ir-regolamenti tal-Prospett Supplimentari tal-Fond, jinghad li, apparti li l-BOV kien hu li biegh il-prodott lill-ilmentatur, l-istess BOV kien ukoll il-Kustodju tal-Fond u, ghalhekk, fir-rigward tal-BOV zgur li ma jistax ikun hemm dubju li huwa legittimu kontradittur.

F'dan ir-rigward ukoll il-VFM (BAM), bhala *Manager* tal-Fond, kienet u kellha r-responsabbiltà li timxi mal-Prospett Supplimentari. Ghalhekk hija wkoll legittimu kontradittur.

Eccezzjoni li l-Ilmentatur m'ghandux interess guridiku

Dwar l-interess guridiku tal-ilmentatur, l-Arbitru jhoss li jkun adegwat li jinghad li l-ilmentatur ghandu interess reali, attwali u personali u johrog minn vjolazzjoni ta' dritt. L-ilment li ghamel jista' jipproduci rizultat pekunjarju jew vantagg ghalih u huwa guridiku u bbazat fuq dritt pretiz u, ghalhekk, ghandu interess guridiku. Barra minn hekk, galadarba huwa "*klijent eligibbli*" skont il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, huwa ghandu id-dritt iressaq l-ilment tieghu quddiem l-Arbitru.

Eccezzjonijiet dwar Preskrizzjoni

Il-provdituri tas-servizz qed jeccepixxu l-preskrizzjoni a bazi tal-Artikoli 1222 u 2153 tal-Kodici Civili.

Skont l-Artikolu 1222, kwalunkwe azzjoni li ghandha l-effett li tirrexxindi kuntratt hija preskritta bit-trapass ta' sentejn.

L-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 qed jigi invokat ghaliex skont il-provdituri tas-servizz it-talbiet tal-ilmentatur huma msejsa fuq allegazzjonijiet ta' responsabbiltà *extra contrattuale* jew *aquiliana* u huma preskritti skont l-istess artikolu.

³⁴ A fol 70

Dwar l-ewwel eccezzjoni tal-preskrizzjoni ibbazata fuq l-Artikolu 1222(1) tal-Kodici Civili, l-istess artikolu jistabbilixxi li: *“Meta l-ligi f’xi kaz partikolari ma tistabbilixxi zmien aqsar, l-azzjoni ghar-rexxissjoni minhabba vjolenza, zball, eghmil doluz, stat ta’ interdizzjoni, jew nuqqas ta’ età, taqa’ bil-preskrizzjoni eghluq sentejn.”*

Jigifieri dan l-artikolu jghodd ghal meta min jiftah azzjoni, f’dan il-kaz ilment quddiem l-Arbitru, dik l-azzjoni tkun ibbazata fuq ir-rexxissjoni. L-ilmentatur mhux qed jitlob rexxissjoni tal-obbligazzjoni u, ghalhekk, mhuwiex il-kaz li jigi applikat l-Artikolu 1222 (1) tal-Kodici Civili.

Ghalhekk din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

L-eccezzjoni l-oħra tal-preskrizzjoni hija bbazata fuq l-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 li jghid li *“L-azzjoni għall-hlas tal-hsarat mhux ikkagunati b’reat taqa’ bi preskrizzjoni bl-eghluq ta’ sentejn.”*

Dwar din il-preskrizzjoni l-Arbitru jagħmel referenza għal dak deciz fis-sentenza: **Go p.l.c. vs Charles Dimech**,³⁵ fejn il-Qorti qalet:

“Illi l-Qrati tagħna dejjem irritennew illi il-preskrizzjoni ta’ sentejn imsemmija fl-Artikolu 1917 tal-Ordinanza VII tal-1868 (dak li illum hu l-Artikolu 2153 tal-Kodici Civili) hija applikabbli għad-danni extra-kontrattwali jigifieri dawk li gejjin mhux minn inadempjenza ta’ obbligazzjoni imma ‘ex delictu vel quasi’.

Meta d-danni huma ‘ex contractu’ għax gejjin minn vjolazzjoni ta’ obbligazzjoni, l-preskrizzjoni hija dik ta’ hames snin u mhux ta’ sentejn.”

Barra minn hekk, kif intqal mill-Qorti tal-Appell fil-kawza **Avv. Dr. Pio M. Valletta pro et noe vs Jenő Torocsik et deciza fis-7 t’Ottubru 2016:**

“Il-preskrizzjoni ta’ sentejn li tolqot l-azzjoni għal danni li ma jkunux kagunati b’reat hija applikabbli biss fil-kaz ta’ danni indipendenti minn obbligazzjoni kuntrattwali (Stivala vs Colombo, PA, 9/1/1953. Vol. XXXVII.ii.622).”

Fil-kaz odjern, l-ilmentatur u l-Bank kellhom relazzjoni kuntrattwali bejniethom meta l-Bank biegh dan il-prodott lill-ilmentatur.

³⁵ PA, 28 ta’ Lulju 2011

Galadarba l-ilment johrog minn relazzjoni kuntrattwali, u din l-eccezzjoni hija bbazata fuq preskrizzjoni relatata ma' azzjoni akwiljana, din l-eccezzjoni dwar preskrizzjoni qieghda wkoll tigi michuda.³⁶

Fil-Mertu

L-Arbitru jrid jiddeciedi dan il-kaz skont dak li fil-fehma tieghu huwa ekwu, gust u ragonevoli fic-cirkostanzi partikolari u merti sostantivi tal-kaz.³⁷

Il-Fatti tal-Kaz

L-Ilmentatur

L-ilmentatur kellu 62 sena meta investa fl-LVMMPPF u kien digà irtirat dak iz-zmien. Hekk kif deskritt fl-*affidavit* tieghu, huwa kien ghamel skola sal-*O Levels* u l-livell ta' Ingliz u Malti tieghu "*jista' jitqies bhala 'insomma'*".³⁸

L-ilmentatur iddikjara li huwa kien xtara *shares* fil-BOV meta hargu fil-bidu.

Permezz tal-Offerta, l-ilmentatur kien ircieva s-somma ta' €28,399.87.³⁹

Il-Provdituri tas-Servizz

Matul is-smigh ta' dan il-kaz, il-provdituri tas-servizz ipprezentaw erba' *affidavits* flimkien ma' dokumentazzjoni ohra kif gej:

Affidavit tas-Sinjura Avalon Abela – Head, Compliance & Regulatory Affairs mal-BOV Asset Management Limited^{40 41}

Mal-*affidavit* taghha gew annessi diversi dokumenti relatati mal-ilment li huma, ittra datata 21 ta' Jannar 2013, li fiha l-ilmentatur qieghed jigi nformat li rrizulta li huwa kien jikkwalifika bhala "*experienced investor*" wara r-review tal-fajl tieghu minn

³⁶ Ara *Roland Darmanin Kissaun et vs GlobalCapital Financial Management Ltd.*, PA, 1/06/2017

³⁷ Kap. 555, Art 19(3)(b)

³⁸ A fol 61

³⁹ A fol 52

⁴⁰ A fol 64

⁴¹ Skont ir-Registru tal-Kumpaniji, it-tibdil fl-isem ghal "*BOV Asset Management Limited*" minn "*Valletta Fund Management Limited*" kien b'effett mit-22 ta' Novembru 2016.

Marccus Partners and Mazars Group (“Mazars”);⁴² kopja tal-Application Form and Experienced Investor Declaration Form;⁴³ u prospett ta’ dividends/reinvestments.⁴⁴

Affidavit tas-Sur Mario Mallia – Chief Executive Officer mal-Bank of Valletta p.l.c.⁴⁵

Fl-*affidavit* tieghu saret partikolarment referenza ghall-fatt li l-investimenti fil-proprjetà immobbli kienu gew affettwati b’mod negattiv kawza tal-krizi finanzjarja globali li hakmet is-swieq finanzjarji madwar id-dinja. Barra minn hekk, hu sahaq fuq il-fatt li l-ilmentatur kien accetta l-Offerta tal-Bank (€0.75), liema Offerta kienet suggetta ghal diversi kundizzjonijiet.

Affidavit tas-Sur Kenneth Farrugia – Chief Officer Business Development mal-Bank of Valletta p.l.c.⁴⁶

L-*affidavit* tieghu huwa iktar iffukat fuq l-irwolijiet tas-SICAV, tal-BOV Asset Management Limited (qabel VFM) bhala Manager tal-Fond, tal-Bank of Valletta p.l.c. bhala l-Kustodju tal-Fond, u l-LVMMMPF innifsu kif ukoll il-komunikazzjonijiet mal-investituri. Fost dokumenti ohra, mal-*affidavit* tieghu giet ipprezentata kopja tal-Prospett Supplementari datat l-1 ta’ Settembru 2005.

Affidavit tas-Sur Peter Perotti – Chief Retail Banking Officer mal-Bank of Valletta p.l.c. u Direttur tal-La Valette Funds SICAV p.l.c.⁴⁷

L-*affidavit* tieghu iffoka fuq is-sospensjoni tal-fidi tal-ishma fil-LVMMMPF u x’wassal ghal din is-sospensjoni, filwaqt li elenka d-diversi komunikazzjonijiet li saru mal-investituri f’dan ir-rigward. Gew ukoll ipprezentati diversi kontijiet finanzjarji tal-iskema fost dokumenti ohra relatati mal-Fond.

Ta’ min jinnota li fl-ebda wiehed mill-erba’ *affidavits* ipprezentati, l-provdituri tas-servizz ma ttrattaw l-ilment specifiku imressaq mill-ilmentatur. Apparti l-*affidavit* ta’ Avalon Abela, t-tlett *affidavits* l-ohra kienu jinkludu stqarrijiet u dokumentazzjoni b’mod generali u mhux specifici ghall-ilment innifsu.

⁴² A fol 66

⁴³ A fol 67 - 70

⁴⁴ A fol 71

⁴⁵ A fol 74

⁴⁶ A fol 118

⁴⁷ A fol 246

Kunsiderazzjonijiet Ohra

Qabel xejn, l-Arbitru jagħmel referenza għall-parti tal-ilment fejn jingħad li l-BOV, bhala Kustodju, hareg rapporti skorretti u l-VFM (BAM) m'osservatx il-Prospett Supplimentari. A skans ta' repetizzjoni, l-Arbitru jagħmel referenza għall-Kaz Nru. 028/2016 deciz minnu fit-23 ta' Frar 2018, u dak deciz fl-istess kaz f'dan ir-rigward għandu jgħodd għall-kaz odjern.

L-Investment hekk kif mibjugħ lill-ilmentatur u aspetti ohra

L-ilmentatur iddikjara fl-*affidavit* tiegħu li wara li ra *poster* kbir tal-LVMMPPF li twaħhal mal-faccata tal-kazin ta' San Guzepp, huwa kien mar il-Bank fejn staqsa fuq il-Fond. Huwa spjega li l-ufficjal tal-Bank qaltlu li kien "*prodott tajjeb hafna għax kien digà gholew minn 1 għal 1.65 (il-prezz li xtrajthom bih jien)*".⁴⁸

L-ilmentatur sahaq li ma kienu spjegawlu xejn rigward il-Fond hlief li kien dwar xiri ta' proprjetà. Gie spjegat fosthom li hadd ma kien qallu xejn dwar pariri u li l-ilmentatur kien baqa' fuq dak li qaltlu l-iskrivana tal-Bank li kkonvincietu li ahjar jinvesti fil-Fond milli jixtri xi dar. L-ilmentatur iddikjara li meta kien qieghed jagħmel l-investment huwa staqsa "*jekk hux ahjar ingemma' jew nixtri dar bihom*" u, "*Qaluli ahjar magħna*".⁴⁹ L-ilmentatur sahaq li "*kull ma qaluli dwar dan l-investment hu li huwa tajjeb hafna*".⁵⁰

L-ilmentatur sahaq ukoll li huwa kien talab li hu jinvesti l-*minimum amount* applikabbli fil-Fond izda enfasizza li "*Wara sirt naf li l-iskrivana mhux il-minimum tal-munita imma l-minimum għamlithom liri u sarfithomli għal Euros equivalent għall-minimum*".⁵¹

Għal dik li hi dokumentazzjoni, l-ilmentatur spjega li ma ftakarx x'tip ta' dokumentazzjoni kien ingħata.⁵²

L-akkwist tas-sehem fl-LVMMPPF mill-ilmentatur fit-13 ta' Marzu 2007, huwa evidenzjat bil-kopja tal-*Contract Note* li nharget mill-VFM.⁵³

⁴⁸ A fol 61

⁴⁹ *Ibid.*

⁵⁰ *Ibid.*

⁵¹ *Ibid.*

⁵² *Ibid.*

⁵³ A fol 8

Mal-Application Form tal-ilmentatur giet kompluta *Experienced Investor Declaration Form*.⁵⁴ Hekk kif indikat fl-Appendix V⁵⁵ tal-Prospett Supplementari⁵⁶ datat l-1 ta' Settembru 2005, (li huwa rifless bl-istess mod fil-Prospett Supplementari li nhareg f'Marzu u Dicembru 2006), l-ebda applikazzjoni ghal dan l-investment ma setgħet tigi accettata sakemm din il-formola ma tkunx kompluta.

Sabiex investitur seta' jkun meqjus eligibbli li jinvesti fl-LVMMPPF, kellu jissodisfa d-definizzjoni ta' *experienced investor* u wahda minn tliet kriterji partikolari. Dawn it-tliet kriterji huma elenkati kemm fid-definizzjoni⁵⁷ ta' *experienced investor* fil-Prospett Supplementari (dak ta' Settembru 2005 kif ukoll dawg li hargu fis-sena 2006 li jirriflettu l-istess definizzjoni ta' *experienced investor*), kemm f'Appendix V tal-istess Prospett, kif ukoll fl-*Experienced Investor Declaration Form*.

Din il-formola tal-ahhar turi dikjarazzjoni iffirmata mill-ilmentatur li huwa kien *experienced investor* peress li fil-hames snin precedenti kien għamel tranzazzjonijiet ta' investimenti li kienu jammontaw għal tal-inqas is-somma ta' USD50,000 jew l-ekwivalenti.

Dwar l-iffirmar tal-*Experienced Investor Declaration Form* mill-klijenti li xtraw dan il-Fond, l-Arbitru ra r-rapport tal-MFSA⁵⁸ li kien sar biex l-MFSA tara xi prattici ta' bejgħ (*sales practices*) kien uza l-Bank biex biegh dan il-Fond. Qabel xejn, l-MFSA għamlitha cara li dan il-Fond ma setax jinbiegh lil kulhadd:

“The features of the Fund including its risk factors as described in the prospectus of the Fund, made this eligible to be licensed as a professional investor fund which could be marketed only to investors who qualify as ‘*experienced investors*’, therefore ‘*persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved*’ with regard to an investment in the Fund. Its features, including the relevant risks, made this an unsuitable product for unsophisticated retail investors or investors having a cautious risk profile. In fact, BOV’s own asset allocation models for investors, when updated to include reference to the Fund

⁵⁴ A fol 69

⁵⁵ A fol 172

⁵⁶ A fol 122

⁵⁷ A fol 125-126

⁵⁸ *Report on the MFSA investigation into the sales practices by Bank of Valletta p.l.c. of the La Valette Multi-Manager Property Fund 22 June 2012.*

in March 2006, did not recommend any exposure to the Fund for clients with a cautious risk profile.”⁵⁹

Ghalhekk, il-fatt wahdu li l-investituri kienu iffirmita din l-*Experienced Investor Declaration Form*,⁶⁰ li minghajr l-iffirmita tagħha l-Bank ma setax ibieghilhom dan l-investment, ma kienx ifisser li b’daqshekk l-investituri saru verament investituri ta’ esperjenza. Din il-formola, *standard form*, inghatat mill-Bank lil kull min deherlu li seta’ jbieghlu dan il-Fond li inbiegh fuq skala kbira hafna lil eluf ta’ klijenti.

Dan il-hsieb huwa wkoll dak li ddecidiet l-MFSA fir-rapport tagħha ’l fuq imsemmi:

“Further to an exercise carried out by the Authority to verify *inter alia* the nature of the investors, it was determined that by reference to the nature of their profession/occupation, various advisory clients reviewed would be regarded as unsophisticated investors. Many investors were only regarded as experienced investors due to their self-declaration that they had carried out investment transactions amounting to at least a sum of, or equivalent to, USD50,000. In this regard, the records of BOV provided to the MFSA in relation to these investors indicate that in various instances, BOV advisors did not take reasonable steps to ensure that the said investors were indeed experienced investors before advising them to invest in the Fund, and that the Fund was suitable for these clients.”⁶¹

Mela għall-MFSA il-fatt li l-klijenti inghataw l-*Experienced Investor Declaration Form* biex jiffirmitawha ma kienx bizzżejded u kien hemm certu responsabbiltà applikabbli fuq il-Bank biex jizgura li l-investituri kienu tassew “*experienced investors*”. L-Arbitru jaqbel ma’ dan.

Fil-kuntest ta’ *advisory clients* hemm obbligi addizzjonali fejn kellu jigi assessjat is-*suitability* tat-tranzazzjoni għall-klijent, apparti li wiehed kellu jiehu in konsiderazzjoni aspetti oħra bħan-natura specifika tal-investitur u għal min il-Fond kien fl-ahhar mill-ahhar immirat, jigifieri “*Experienced Investors*” hekk kif definit fil-Prospett; il-konnessjoni tal-Bank mal-Fond; u l-fatt li l-Fond kien *Professional Investor Fund* u li, għalhekk, kien jaqa’ taht regim distint u separat minn dak applikabbli għal *Retail Funds* fejn ir-regim ta’ *Professional Investor Funds* joffri inqas

⁵⁹ *Ibid.*, p.10, *Bold* tal-Arbitru

⁶⁰ Li kif ser jigi muri f’din id-decizzjoni ma kinetx kompluta għax ma kinetx konformi mal-Prospett Supplimentari

⁶¹ *Ibid.*, *Bold* u *italics* tal-Arbitru

protezzjoni hekk kif imsemmi b'enfasi fis-sezzjoni intitolata '*Important Information*' fis-*Supplementary Prospectus* tal-LVMMPF stess.

L-Arbitru jaqbel ukoll ma' dak deciz mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili⁶² fejn iddecidiet li bl-iffirmar wahdu ta' dokumenti f'kaz ta' bejgh ta' servizz finanzjarju ma kienx jerskolpa provditur tas-servizz jekk wiehed ma kienx konsapevoli ta' dak li kien qed jiffirma.

F'dan il-qasam fejn ghandek espert fuq naha u konsumatur zghir fuq in-naha l-ohra, il-Bank ghandu r-responsabbiltà li jara li l-klijent kellu "*the expertise, experience and knowledge*" li jifhem ir-riskji marbuta ma' dak il-prodott u mhux sempliciment jitlob lill-klijent jiffirma dokumenti biex jaghmluh eligibbli fuq l-aspett biss li mtliet u giet iffirmata l-formola, minghajr ma din tinghata l-hsieb, l-attenzjoni u l-importanza dovuta u minghajr ma jigi wkoll zgurat li hemm bazi ragonevoli li tiggustifika d-dikjarazzjonijiet in kwistjoni ta' *experienced investor*.

Ghalhekk l-Arbitru jrid jara jekk verament l-ilmentatur kellux dik l-*expertise*, esperjenza u t-taghrif biex jinvesti f'dan il-Fond, u jekk giex dikjarat "*experienced investor*" ghaliex sempliciment gie moghti l-*Experienced Investor Declaration Form* biex jiffirmaha. Dan l-Arbitru jrid jaghmlu skont il-provi migjuba quddiemu mill-partijiet.

Experienced Investor u l-Experienced Investor Declaration Form

A bazi tal-kontenut tal-Prospett Supplimentari datat 1 ta' Settembru 2005 (kif ukoll fil-Prospett Supplimentari li nhareg f'Marzu u Dicembru 2006), l-ebda applikazzjoni ghal dan l-investiment ma setghet tigi accettata sakemm l-*Experienced Investor Declaration Form* ma tkunx kompluta. Fil-fatt, is-sezzjoni *Buying, Selling and Switching*⁶³ tal-Prospett Supplimentari, tindika bic-car u b'mod enfasizzat li:

*"No applications for investment will be accepted unless an Experienced Investor Declaration Form as set out in Appendix V accompanies it."*⁶⁴

L-istess sezzjoni tindika ukoll:

⁶² *Evelyn Farrugia et vs GlobalCapital Financial Management Ltd.*, 11/07/2016

⁶³ A fol 138

⁶⁴ *Ibid.*

*“Investment in the Fund is only suitable for investors who meet the Experienced Investor criteria as defined under the section ‘Definitions’.”*⁶⁵

Taht is-sezzjoni *Definitions*⁶⁶ fil-Prospett Supplementari, *Experienced Investor* hija definita hekk kif gej:

“Experienced investors are considered as persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved. An investor must state the basis on which he/she satisfies this definition, either by confirming that he/she is:

- 1. a person who has worked in the financial services sector for at least one year in a professional position, or,*
- 2. a person who has been active, for at least one year in a professional position, in the acquisition and/or disposal of real estate property funds and/or in securities linked to real estate property, or,*
- 3. a person who within the past 5 years, carried out investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD50,000.*

In case of joint Applicants, the Applicants must have either:

- i. carried out separately, within the past 5 years, investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD50,000 in which case each joint holder has to meet, individually, the Experienced Investor criteria, or,*
- ii. carried out jointly, within the past 5 years, investment transactions amounting to at least a sum of or equivalent to USD50,000 in which case, provided that they are the same joint holders, the Experienced Investor criteria may be met jointly.”*

Izda jekk, imbaghad, tinghata harsa lejn *I-Experienced Investor Declaration Form*⁶⁷ li l-ilmentatur gie ipprezentat sabiex jiffirma, **wiehed isib li hemm aspekk materjali li huwa nieqes u jidher li anke fil-prattika gie injorat jew ma nghatax l-attenzjoni dovuta meta nbiegh l-istess Fond.**

⁶⁵ A fol 139

⁶⁶ A fol 125

⁶⁷ A fol 69

Dan l-aspett huwa, fil-fatt, l-istqarrija tal-bidu nett tad-definizzjoni ta' *Experienced Investor* min fuq xiex il-paragrafi sussegwenti huma msejsa. Il-formola, fil-fatt, tiddekrivi biss it-tliet kriterji fuq liema bazi l-investitur jissodisfa d-definizzjoni ta' *Experienced Investor*, izda ma tispecifikax u ma tinkludix b'dettall u prominenza l-paragrafu principali u inizjali li minnu titlaq u tizvolgi l-istess definizzjoni hekk kif fil-fatt deskritta b'mod komplut fis-sezzjoni "*Definitions*" fil-Prospett Supplementari.⁶⁸

Fil-fatt, id-definizzjoni⁶⁹ fil-Prospett Supplementari ghandha klawsola inizjali krucjali li tghid "*Experienced investors are considered as persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved*".

Din l-istess klawsola principali ma gietx specificata u mnizzla fl-*Experienced Investor Declaration Form* ipprezentata lill-ilmentatur, hekk kif imsemmi hawn fuq, izda l-enfasi fil-formola saret biss fuq il-paragrafi sussegwenti tad-definizzjoni. Lanqas giet ipprovduta xi evidenza li dan l-aspett seta' kien spjegat jew diskuss qabel l-investment.

Fir-rapport taghha tat-22 ta' Gunju 2012, dwar "*sales practices*" tal-BOV in konnessjoni ma' dan il-Fond, l-MFSA ukoll tat importanza lil din il-parti tad-definizzjoni ta' '*experienced investor*':

"The features of the Fund including its risk factors as contained in the prospectus of the Fund, made this eligible to be licensed as a professional investor fund which could be marketed only to investors who qualify as '*experienced investors*', therefore, '*persons having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make their own investment decisions and understand the risks involved*' with regard to the investment in the Fund."⁷⁰

L-Eligibilità tal-Ilmentatur bhala *Experienced Investor*

Fl-applikazzjoni tieghu, l-ilmentatur ffirmja li kien eligibbli taht it-tielet kriterju, cioè, li fil-hames snin precedenti, ghamel tranzazzjonijiet ta' investment li jammontaw ghal mill-inqas is-somma, jew ekwivalenti, ghal USD50,000 .

⁶⁸ A fol 125

⁶⁹ *Ibid.*

⁷⁰ *Report by the MFSA investigation into the sales practices...etc.* p.10 *Bold* tal-Arbitru.

Meta sar l-ezercizzju tal-*Mazars*⁷¹ fis-sena 2011 fuq Direttiva tal-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta,⁷² din id-ditta kienet irrevodiet il-*file* ghand il-Bank. L-ittra datata 21 ta' Jannar 2013,⁷³ li intbaghtet mill-Bank lill-ilmentatur tindika l-ezitu tal-ezercizzju li sar mill-*Mazars*.

F'din l-ittra gie spjegat li wara *review* tal-*file* tal-ilmentatur mill-*Mazars*, “... *it results that you qualify as an “experienced investor” as defined in the approved Prospectus of the La Valette Multi Manager Property Fund (the Fund) and, consequently, you are not eligible for any additional payment from the Bank*”.⁷⁴

Konkluzjoni

- a) Il-provdituri tas-servizz ma pprovdew l-ebda dettall jew lista tal-*holdings* fuq investimenti li seta' ghamel l-ilmentatur fl-ahhar hames snin qabel l-investment li sar fil-LVMMPPF fit-13 ta' Marzu 2007. Waqt il-kaz gie msemmi mill-ilmentatur li huwa kien xtara *shares* tal-BOV.⁷⁵

Apparti li ma gie pprovdut l-ebda komfort jew indikazzjoni fuq il-bazi ta' liema tranzazzjonijiet l-ilmentatur kien jilhaq il-kriterju ta' USD50,000, jekk wiehed izomm f'mohhu d-definizzjoni b'mod holistika u kompluta, hekk kif inhi specifikata fid-definizzjoni tal-Prospett Supplimentari, huwa ikkonsidrat li ma hemm l-ebda bazi cara, konvincenti u ragonevoli fuq xiex wiehed jista' jqis lill-ilmentatur bhala persuna “having the expertise, experience and knowledge to be in a position to make [his] own investment decisions and understand the risks involved” li hija l-parti principali tad-definizzjoni ta' *experienced investor*.

Dan meta wiehed iqis ukoll il-profil tal-ilmentatur li kien persuna ta' 62 sena u irtirat; fejn il-livell ta' edukazzjoni kien sal-*O Levels* u fejn, hekk kif iddikjarat minnu stess, il-livell tal-Ingiliz u Malti “*jitqies bhala ‘insomma,’*” kif ukoll ic-cirkostanzi tal-kaz ta' kif inxtara l-prodott.

⁷¹ Ir-rapport jista' jitnizzel minn fuq is-sit tal-Awtorità: <https://www.mfsa.com.mt/pages/announcement.aspx?id=5290>

⁷² Din id-Direttiva kienet annessa mal-Applikazzjoni ta' Appell li l-Bank kien ressaq quddiem it-Tribunal ghas-Servizzi Finanzjarji kontra l-Awtorità tas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta fit-28 ta' Gunju 2012.

⁷³ A fol 66

⁷⁴ *Ibid.*

⁷⁵ A fol 61

Ghalhekk ma jistax jigi meqjus li l-ilmentatur kellu l-*expertise, experience* u *knowledge* “to be in a position to make [his] own investment decisions and understand the risks involved” fl-investment *de quo* hekk kif deskritt fid-definizzjoni ta’ *experienced investor*.

- b) L-*Experienced Investor Declaration Form*⁷⁶ tid-deskrivi biss it-tliet kriterji fuq liema bazi l-investitur jissodisfa d-definizzjoni ta’ *Experienced Investor*, izda ma tispecificax u ma tinkludix il-paragrafu principali u inizjali li minnu titlaq u tizvolgi l-istess definizzjoni hekk kif, fil-fatt, deskritta b’mod komplut fis-sezzjoni “*Definitions*” fil-Prospett Supplementari. Dan l-aspett materjali huwa nieqes u jidher li anke fil-prattika gie injorat jew ma inghatax l-attenzjoni dovuta meta nbiegh l-istess Fond ghall-iskop tal-eligibilità ta’ investitur bhala *experienced investor*.

Huwa, allura, meqjus li meta l-ilmentatur kien qed jiffirma l-*Experienced Investor Declaration Form* hekk kif ipprezentata lilu, l-ilmentatur ma giex infurmat b’mod car u inekwivoku li permezz tal-firma tieghu kien qed jiddikjara li huwa ghandu “*expertise, experience and knowledge*” li jista’ jifhem ir-riskji involuti u, ghalhekk, huwa jista’ jiehu decizjonijiet dwar l-investment.

Il-Bank dghajjed id-definizzjoni ta’ *Experienced Investor* meta wiehed jara kif ghazel li japplika fil-prattika l-eligibilità tal-investitur fil-kuntest ta’ *Experienced Investor* fejn dan gie applikat b’mod superficjali jew mhux komplut izjed u izjed meta wiehed jikkonsidra l-profil tal-ilmentatur.

- c) Il-Bank lanqas ma pprovda evidenza fuq in-natura tas-servizz li pprovda lill-ilmentatur u jekk dan l-investment kienx wiehed fuq il-bazi ta’ parir ta’ investment jew fuq xi forma ohra. Ma gabx lanqas xi prova fuq l-adekwatezza tat-tranzazzjoni.

Hekk kif specificat fi *Standard Licence Condition 3.03 (a)* tal-*Investment Services Guidelines* li kien japplika ghall-Bank dak iz-zmien:

“3.03 *The Licence Holder shall act with due skill, care and diligence – and in the best interests of its customers and of the market.*

a.

⁷⁶ A fol 69

When acting on an execution only basis (i.e. processing a transaction in circumstances where the customer is reasonably believed not to be relying on the Licence Holder to advise him or exercise any judgement on his behalf as to the transaction's suitability), a note should be maintained in the client's file indicating that no advice was provided. This note should also be signed by the client;

...

c. except when acting on an execution only basis, the Licence Holder must take adequate steps to discover the personal and financial circumstances of:

- a Private Customer before making any recommendation as to the suitability of a transaction or service; or
- a Private Customer or a non-Private Customer before processing a discretionary transaction on his behalf;

When providing investment advice or portfolio management services, the Licence Holder must pay due regard to the customer's profile as detailed in the Client Fact Find drawn up in accordance with SLC 3.04, in order to ensure that the advice or portfolio management service provided is appropriate and suitable given the customer's particular circumstances. Should for any reason, including the customer's specific instructions the investment transaction/s ultimately effected by the customer through the Licence Holder, do not fully match the customer's investment objectives and/or risk profile as detailed in the Client Fact Find, a record should be drawn up by the Licence Holder and signed by the client explaining the reasons/s for such discrepancy.

Ghalhekk fic-cirkostanzi wiehed ma jistax lanqas jasal ghall-konkluzjoni li l-Bank osserva dawn ir-rekwiziti normattivi applikabbli ghalih dak iz-zmien tal-investment.

d) Meta l-Bank biegh il-prodott, kellu jiehu certu mizuri ragonevoli biex jara li investitur jissodisfa b'mod konkret id-definizzjoni ta' *Experienced Investor* u dan ghall-interess tal-klijent tieghu stess li kien qieghead jidhol fi *Professional Investor*

Fund u mhux xi fond ghal *retail investors*.⁷⁷ Dan, izjed u izjed, fil-kuntest fejn il-Bank kien qiegħed ibiegh prodott immanigjat u mahrug minn kumpanija affiljata miegħu stess (hekk kif johrog mill-Prospett Supplimentari tal-LVMMPPF) u fejn wieħed huwa għalhekk mistenni li jeżercita izjed prudenza u diligenza fic-cirkostanzi.

- e) L-ilmentatur iddikjara fl-*affidavit* tiegħu li huwa kien talab li jinvesti biss il-*minimum amount*⁷⁸ meta xtara l-prodott. Skont il-Prospett Supplimentari tal-LVMMPPF, il-*minimum investment amount* hija s-somma ta' jew ekwivalenti għal Eur18,000.⁷⁹ Minflok il-Bank investielu 'l fuq minn Eur40,000 fl-LVMMPPF.

L-ilmentatur iddikjara li dan seħh għax il-Bank hadimlu l-*minimum amount* fuq Liri Maltin.⁸⁰

Il-provdituri tas-servizz ma kkontestawx dan u lanqas ma ngabet xi forma ta' prova li l-ilmentatur kien jaf jew gie infurmat jew inghata spjega, waqt li kien qiegħed jixtri l-Fond, li s-somma minima li seta' jagħmel kienet dik ta' jew ekwivalenti għal Eur18,000.

F'dan ir-rigward ma jistax wieħed iqis li għax l-ilmentatur fir-realtà spicca investa 'l fuq minn Eur40,000, jew għax kellu l-opportunità li jillikwida l-Fond sa qabel ma gie sospiz, dan jiggustifika jew jeżonera l-Bank mir-responsabbiltajiet tiegħu meta sar il-bejgħ tal-prodott.

Il-Bank kellu l-obbligu li jeseġwixxi l-istruzzjonijiet tal-ilmentatur għat-tranzazzjoni b'mod korrett skont it-talba tal-ilmentatur filwaqt li jara wkoll li l-klijent huwa ipprovdut b'informazzjoni adegwata fuq il-prodott mibjugħ lilu hekk kif rikjest minn *Standard Licence Condition 3.03* tal-*Investment Services Guidelines* li kienu applikabbli għall-Bank dak iz-zmien.

Il-Bank kellu wkoll l-obbligu li jagixxi "*with due skill, care and diligence*" u fl-aħjar interess tal-ilmentatur hekk kif rikjest minn *Standard Licence Condition 3.03*

⁷⁷ Fis-sezzjoni intitolata "*Important Information*" f'pagna 6 tal-Prospett Supplimentari datat 1 ta' Settembru 2005, (li hija riflessa bl-istess mod fil-Prospetti Supplimentari li hargu fit-2006), hemm fil-fatt imnizzel li *PIFs*, jigiġifieri "*Professional Investor Funds*" huma fil-fatt "*Non-Retail Schemes*".

⁷⁸ A fol 61

⁷⁹ A fol 134 – li hija riflessa bl-istess mod fil-Prospett Supplimentari tad-19 ta' Dicembru 2006.

⁸⁰ A fol 9 u 61

Investment Services Guidelines, u f'dan ir-rigward huwa meqjus li l-Bank ma gabx evidenza konvincenti u sufficjenti li dan l-obbligu intlahaq hekk kif ragonevolment mistenni fir-rigward tal-ilmentatur, meta wiehed jikkonsidra d-diversi nuqqasijiet ampjament imsemmija hawn fuq min-naha tal-Bank.

Ghal dawn ir-ragunijiet l-Arbitru jiddeciedi li l-ilment huwa wiehed ekwu, gust u ragonevoli u qed jilqghu sakemm dan huwa kompatibbli ma' din id-decizjoni.

L-ilmentatur kien investa s-somma ta' €43,426.76 fit-13 ta' Marzu 2007,⁸¹ u mal-Offerta inghata lura s-somma ta' €28,399.87.⁸² Wiehed jinnota wkoll li l-ilmentatur ircieva s-somma totali ta' €354.05 bhala *net income* minn *dividend payments* mill-istess investiment fl-LVMMPF.⁸³

Fic-cirkostanzi huwa meqjus li l-ilmentatur ghandu jitpogga lura fil-pozizzjoni qabel ma ghamel l-investment originali u ghandu, f'dan ir-rigward, jiehu lura s-somma li tibqa' li tammonta ghal €14,672.84.

Ghaldaqstant, *ai termini* tal-Artikolu 26(3)(c)(iv) tal-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta, l-Arbitru qed jordna lil *Bank of Valletta p.l.c.* u lil *BOV Asset Management Ltd. (BAM)* ihallsu lill-ilmentatur is-somma ta' erbatax-il elf, sitt mija u tnejn u sebghin ewro u erbgha u tmenin centezmu, *in solidum* bejniethom.

Bl-imghaxijiet legali mid-data li fiha l-ilmentatur ipprezenta dan l-ilment sad-data tal-hlas effettiv.

Bl-ispejjez kontra l-provdituri tas-servizz.

**Dr Reno Borg
Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji**

⁸¹ A fol 8

⁸² A fol 52

⁸³ A fol 71